

2022/2023

Minimální preventivní program Gymnázia a SOŠ Rokycany

Mgr. Michal Votřel

Obsah

Základní informace	3
Definice základních pojmů	3
Informace o škole.....	5
Vnější zdroje.....	5
Vnitřní zdroje	5
Adresy a kontakty.....	6
Školské poradenské zařízení	6
Analýza současného stavu školy.....	7
Evaluace loňského školního roku	8
Témata primární prevence	9
Cíle MPP	9
Krátkodobé cíle pro rok 2022/2023.....	9
Dlouhodobé cíle	10
Evaluace efektivity MPP.....	10
Činnosti a aktivity pro cílové skupiny	11
Učitelé	11
Rodiče/Zákonní zástupci	11
Žáci.....	11
Činnosti a aktivity probíhající v rámci studia	12
Střední odborná škola.....	12
Gymnázium	12
Ostatní aktivity nad rámec vyučování	13
Plán akreditovaného vzdělávání pedagogů	13
Ostatní dokumentace.....	13
Seznam kontaktů na regionální úrovni pomoci na zařízení a instituce.....	14

Základní informace

Minimální preventivní program (MPP) je sestavován a naplňován ve spolupráci se všemi pedagogy naší školy. K jeho naplnění také přispívají externí pracovníci a odborníci, které na naší škole pořádají a vedou různé workshopy a přednášky s diskuzemi. Tento dokument zároveň vychází z *Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže – Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28.*

Školní metodik prevence je osobou, která je zodpovědná za tvorbu, plnění a vyhodnocování minimálního preventivního programu a jeho povinnosti vychází z příslušného právního předpisu: **příloha č.3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.**

Tento dokument je samozřejmě k dispozici k nahlédnutí pro všechny žáky, pedagogické pracovníky i rodiče, kteří mají zájem o náš MPP. Všichni zainteresovaní jsou také na začátku každého školního roku písemně informováni o aktualizovaném MPP na daný školní rok.

Definice základních pojmů

Primární prevence rizikového chování

Soubor jakýchkoliv sociálních, výchovných, zdravotních, vzdělávacích či jiných intervencí a opatření, která směřují k následujícím cílům:

- ❖ předejít vzniku rizikového chování,
- ❖ zamezit další případné progresi daného rizikového chování,
- ❖ poskytnout pomoc a podporu při řešení důsledků rizikového chování,
- ❖ zmírnit již případné vyskytující se formy a projevy rizikového chování.

Prevence jako taková má také několik úrovní:

- 1) **primární** – zásah/intervence před samotným vznikem problému
- 2) **sekundární** – je zaměřena na ohrožené skupiny a jedince
- 3) **terciální** – předcházení vážným stavům a trvalým zdravotním či sociálním poškozením při zjištění rizikového chování, popřípadě zajištění nezhoršování stavu

Primární prevenci lze také dělit do dvou typů:

- A) **nespecifická** – bez přímé souvislosti s rizikovým chováním

B) specifická – jedná se o činnosti a aktivity zaměřující se na určitou formu rizikového chování a na jedince/skupinu, která rizikové chování projevuje

Specifická primární prevence se dále dělí na tři typy:

- a) **všeobecná** – aktivity nejsou zaměřeny na cílovou skupinu, ale na širší populaci
- b) **selektivní** – zaměřuje se na takové skupiny, u nichž lze předpokládat zvýšené riziko negativních jevů nebo rizikového chování
- c) **indikovaná** – zaměřuje se na jednotlivce, kteří projevují zvýšenou míru rizikových faktorů, kterou mohou vést k rozvoji rizikového chování samotného

Podmínky pro efektivní plnění MPP

- ❖ kombinace více strategií při plnění MPP
- ❖ použití SMART modelu a SWAT analýzy
- ❖ nepoužívání neúčinných prostředků
- ❖ systematické plánování – krátkodobé i dlouhodobé
- ❖ pravidelná komunikace s pedagogy, žáky i rodiči
- ❖ promyšlení vhodnosti aktivit a činností vzhledem k věku
- ❖ kontinuální návaznost v MPP pro jednotlivé školní roky
- ❖ je pravidelně prezentován, aktualizován a evaluován
- ❖ komplexnost
- ❖ je přizpůsobivý náhlým změnám v požadavcích na efektivní plnění
- ❖ jednotný přístup školy k plnění MPP

Rizikové chování

Jedná se o typ chování, které má negativní dopad na jedince nebo společnost v jedné nebo více z následujících oblastí: *sociální, psychická, zdravotní, výchovná*. Za rizikové chování se také považuje ten typ chování, který ohrožuje okolí jedince či skupiny.

Riziková chování se mohou v různých oblastech (viz *Témata primární prevence*).

Informace o škole

Vnější zdroje

Naše škola je v úzké spolupráci především s institucí P-centrum v Plzni a s Pedagogicko-psychologickou poradnou Plzeň (Pracoviště Rokycany). Kromě těchto dvou institucí jsme samozřejmě ve spolupráci také s krajským metodikem prevence.

Kontakty na výše zmíněné instituce a další instituce, které lze kontaktovat v případě zjištěných různých projevů rizikového chování. Celý seznam institucí a kontaktů na nich je součástí příloh tohoto dokumentu.

Vnitřní zdroje

Gymnázium a SOŠ Rokycany je školské zařízení, které se nachází v malém městě. Celkově na naší škole studuje přes 600 žáků a vyučuje více než 50 pedagogů. Naše škola je rozdělená do dvou oddělených budov (Gymnázium a Střední odborná škola), které se nacházejí v různých částech města Rokycany, avšak sdílí například společnou jídelnu nebo i část pedagogických pracovníků.

Obě budovy školy jsou vybaveny vlastní tělocvičnou. V obou budovách je také dostatečný počet sociálních zařízení. Velkou předností naší školy jsou moderně vybavené učebny, které jsou využívány pro specifické potřeby celé řady předmětů – jazykové učebny, laboratoře, učebna fyzicky, počítačové učebny, aj... V obou budovách školy zároveň dochází k soustavné modernizaci vybavení a zařízení. Budova gymnázia také nabízí bezbariérový přístup i sociální zařízení. V této budově je také umístěna moderně vybavená knihovna, která žákům umožňuje studovat v ní, vypůjčovat si knihy, ale také jim umožňuje přístup na webové stránky s odbornými publikacemi a články.

Adresy a kontakty

Gymnázium

adresa: Mládežníků 1115/II, 337 01, Rokycany

telefon: 371 725 363

email: gymnazium@gasos-ro.cz

studijní programy: *4leté gymnázium, 8leté gymnázium, 4leté gymnázium s výukou v anglickém jazyce*

Střední odborná škola

adresa: Svazu bojovníků za svobodu 112/I, 337 01, Rokycany

telefon: 371 722 237

email: sos@gasos-ro.cz

studijní programy: *Informační technologie, Ekonomické lyceum*

Informace o jednotlivých oborech jsou na stránkách naší školy (www.gasos-ro.cz).

Ředitelství

RNDr. Pavel Vlach, PhD.

telefon: 371 725 387

email: vlach@gasos-ro.cz

Školské poradenské pracoviště (dále jen ŠPP)

Naše škola nabízí komplexní služby v oblasti poradenské činnosti. Pro každou oblast na naší škole jmenován jeden konkrétní pedagog/pedagožka. Všichni níže jmenovaní spolupracují s dalšími pedagogy, kteří jim pomáhají naplňovat jejich povinnosti v rámci jejich zaměření. Kromě toho spolupracujeme samozřejmě s celým učitelským sborem.

Naše poradenské pracoviště je samozřejmě k dispozici všem pedagogům, žákům i rodičům během celého školního roku. Všichni jmenovaní mají možnost osobních setkání s jednotlivými pracovníky v podmínkách, které zajišťují diskrétnost při komunikaci. Kromě osobních setkání jsou všichni členové ŠPP k dispozici na svých mailových adresách.

Školní metodik prevence Mgr. Michal Votřel (votrel@gasos-ro.cz)	Kariérový poradce Mgr. Petr Kravec (kravec@gasos-ro.cz)
Výchovná poradkyně Mgr. Ludmila Enžlová (enzlova@gasos-ro.cz)	Ředitel školy RNDr. Pavel Vlach, PhD. (vlach@gasos-ro.cz)

Analýza současného stavu školy

V našem školském zařízení se neobjevují žádné vážnější případy z pohledu různých typů rizikového chování. Přesto se však v posledním roce objevily oblasti, ve kterých je třeba letos provést primární prevenci (viz *Témata primární prevence*).

Většina těchto oblastí vyžadujících primární prevenci má spojitost s nedávnou světovou pandemií. Jedná se především o to ujistit se, zda se žáci a žákyně umí pohybovat v internetovém prostředí bezpečně a zda dokáží pracovat s nastavením jednotlivých sociálních sítí a elektronických zařízení tak, aby zajistili ochranu svých osobních údajů v co největší možné míře.

Další oblastí, ve které je třeba provést primární intervenci, je práce se stresem a plánování práce a povinností s čímž samozřejmě souvisí i záškoláctví, které se na naší škole také vyskytuje. Mnoho žáků se po distanční výuce vrací ve stresu, že nebudou zvládat učivo, že probírané látky bude moc, nebo že si nedokáží zorganizovat všechny svoje povinnosti. Této tematice jsme se věnovali již loňský rok po návratu dětí do školy.

V neposlední řadě se v letošním roce zaměříme na vztahy v rámci třídy, ale v rámci mezitřídních vztahů, jelikož osobní kontakt, o který všichni žáci v době distanční výuky přišli, se může v budoucnu negativně projevit, pokud se v této oblasti nebude pracovat.

Je samozřejmostí, že oblastí primární prevence a rizikových typů chování je více, a na ty se samozřejmě během školního roku zaměříme také, a to především interně v rámci výuky jednotlivých předmětů, ve kterých se jednotlivé oblasti probírají. Jako každoročně se v září budou pořádat seznamovací kempy pro první ročníky.

Výhodou naší školy je fakt, že do primární prevence je zapojen celý učitelský sbor, především pak třídní učitelé, se kterými budou probíhat pravidelní schůzky (viz *Činnosti a aktivity naplňující metodický plán*). Další výhodou naší školy je schopnost zajistit část aktivit a činností interně, což nám umožňuje efektivněji domlouvat jednotlivé činnosti a aktivity.

Seznam témat, cílů a aktivit, které budou součástí letošního programu, jsou rozepsány v dalších částech dokumentu.

Evaluace loňského školního roku

V září proběhly seznamovací kempy prvních ročníků. Tyto kempy měly za cíl nastavit klima třídy a upevnit vztahy mezi nově nastupujícími žáky. Součástí kempu bylo také naučit se pracovat s časem a umět spolupracovat v týmu a organizovat svoji práci.

Na jaře proběhly kurzy základní sebeobrany v běžném životě od organizace *Maestro Defense System*, jejichž cílem bylo zvýšit povědomí žáků o rizicích v běžném životě a jak tyto situace řešit.

V červnu proběhl na škole TPV (Týden praktické výuky), při kterém docházelo k rozvoji praktických dovedností a schopností žáků s využitím teoretických znalostí, kterých se jim dostává při běžné výuce. Tento *Týden praktické výuky* je plánován i na letošní školní rok, 2022 – 2023.

V loňském roce bylo zaznamenáno několik případů používání nikotinových sáčků, ale jelikož se z hlediska legislativy nejedná o nelegální látku, nemohli jsme žákům udělit výchovné opatření dle sankčního řádu. Nicméně po vydání nového doporučení od MŠMT vztahující se k tomuto tématu, byla do školního řádu klauzule zakazující užívání těchto látek a látek jim podobným. V případě porušení je tak již možné udělat trest dle sankčního řádu naší školy.

Témata primární prevence

Zde je seznam témat (oblastí rizikového chování), kterým se budeme primárně věnovat ve školním roce 2022/2023. Seznam témat není úplný, jelikož oblastí rizikového chování je více (dle MŠMT 21). V jisté míře se samozřejmě budeme věnovat i jiným oblastem než níže zmíněným (viz *Přílohy*).

Témata pro školní rok 2022/2023

- ❖ kyberprostor a ochrana osobních údajů na sociálních sítích, kyberšikana
- ❖ nikotinové sáčky
- ❖ prevence rizikového chování v dopravě
- ❖ prevence rizikového sexuálního chování
- ❖ školní šikana
- ❖ řešení konfliktních situací a základy sebeobrany
- ❖ klima ve třídě a ve škole
- ❖ energetické nápoje a jejich škodlivost

Cíle MPP

Veškeré aktivity a činnosti, které na naší škole probíhají v souvislosti s MPP, mají samozřejmě své cíle. Tyto cíle se pak dělí na krátkodobé a dlouhodobé.

Krátkodobé cíle pro rok 2022/2023

Jedná se o cíle, které jsou specifické pro daný školní rok a na které bude kladen hlavní důraz v daném školním roce. Tyto cíle jsou formovány za použití modelu **SMART**, který je zkratkou pro následující:

S - specifické

M - měřitelné

A - akceptovatelné

R - realistické

T – termínované (mají časový rámeček)

- ❖ přesněji zmonitorovat situaci na škole
- ❖ navázat kontinuální a úzkou spolupráci se všemi třídními učiteli za účelem bližšího monitoringu situace v jednotlivých třídách

- ❖ zavést *Deník metodika* pro uchovávání záznamů veškerých setkání, aktivit a činností
- ❖ adaptace nových žáků na nové prostředí
- ❖ zvýšit povědomí o bezpečném pohybu v internetovém prostředí
- ❖ zvýšit povědomí o etnické diverzitě
- ❖ snížit absence v rámci povinné školní docházky
- ❖ aktivní účast ŠMP v ČAŠMP
- ❖ registrace a využívání metodického portálu SEPA
- ❖ detailněji zpracovat aktivity a preventivní témata, která probíhají v rámci výuky předmětů v souladu se ŠVP

Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle jsou takové, které se odrážejí na směřování školy jako takové v delším časovém úseku a podporují a doplňují systém vzdělávání školy.

- ❖ zvýšení odolnosti žáků proti všem druhům rizikového chování
- ❖ snížení rizik a vlivů, které by mohly narušovat vývoj a vzdělávací proces žáků
- ❖ široká nabídka volnočasových aktivit – kroužky, kluby, dobrovolnická činnost (CAS klub) a jiné
- ❖ kontinuální vzdělávání pedagogů v oblasti primární prevence
- ❖ vytváření postojů vzhledem k možným typům rizikového chování
- ❖ uvědomění si svých práv a povinností
- ❖ výchova ke zdravému životnímu stylu
- ❖ vytvoření a udržení pozitivního klimatu v rámci tříd a školy
- ❖ podpora a rozvoj sociálních dovedností žáků

Evaluace efektivity MPP

Monitorování a evaluace plnění jednotlivých cílů bude probíhat pomocí různých metod, nejčastěji však skrze dotazníky, reflexe a pravidelnými setkáními.

Činnosti a aktivity pro cílové skupiny

Existující 3 cílové skupiny, na které je třeba se v PP zaměřit – **žáci, rodiče, učitelé.**

Učitelé

Všichni učitelé na naší škole se aktivně účastní plnění PP tak, jak je doporučeno v metodickém pokynu MŠMT. Aktivně se podílejí na různých aktivitách v různých třídách, ať už je to v rámci výuky jejich předmětu nebo ne. Třídní učitelé se pak také podílejí na pravidelných schůzkách s MP za účelem monitoringu a evaluace situací ve svých třídách.

Rodiče/Zákonní zástupci

Rodiče/zákonní zástupci jsou také cílovou skupinou v PP. Jsou od školy a MP pravidelně informováni různými komunikačními kanály – e-mailem, přes aplikaci Bakaláři, na pravidelných třídních schůzkách. Dále je jejich zapojení a informovanost podpořena skrze pravidelné schůze Školské rady, do které jsou pravidelně voleni členi z řad rodičů. Kromě těchto způsobů se mohou také kdykoliv obrátit na kohokoliv ze ŠPP.

Žáci

Jedná se o hlavní skupinu, na kterou je primární prevence zaměřena. Všichni žáci se již od prvních ročníků pravidelně účastní aktivit a činností v rámci jejich studia, jejichž hlavním cílem je formování postojů a hodnot a prevence rizikového chování. Aktivity a činnosti, kterých se žáci účastní jsou naplňovány buď interně za pomoci vlastních zdrojů, nebo externě za pomoci odborníků a institucí pomáhající školám při naplňování primární prevence. Seznam aktivit se v malém měřítku liší na gymnáziu a na SOŠ. Seznam aktivit a činností, které probíhají v rámci studia a výuky na obou školách je poskytnut níže ve dvou tabulkách oddělujících gymnázium a SOŠ.

Činnosti a aktivity probíhající v rámci studia

Střední odborná škola

Předmět	Témata korespondující se ŠVP
ZEM	národnostní specifika, respektování rovnoprávnosti kultur...
Chemie	alkoholy, organická rozpouštědla, organické a anorganické jedy
Základy společenských věd	filozofie, člověk a stát (já jako občan, má role ve společnosti). rasismus a otázka terorismu, sekty, náboženství, zákon a my
Český jazyk – literatura	schopnost empatie, tolerance k názorům druhých schopnost vyjádřit vlastní názor, argumentovat,...
Dějepis	příčiny konfliktů, způsoby řešení a důsledky konfl., tolerance, poznání různých kultur
Cizí jazyky	porozumění jiným kulturám, tolerance, reálie různých zemí, schopnost vyjádřit se, obhájit svůj názor...

Gymnázium

Předmět	Témata korespondující se ŠVP
ZSV	témata týkající se života společnosti, rodiny, mezilidských vztahů, lidských práv – narázově závislosti, mezilidská komunikace, sebepoznání – soustavně nepřiměřené návyky, praktická etika, ontogenetické aspekty duševního zdraví... politologie, problematika EU: problém minorit, životní způsob... intolerance, rasismus, xenofobie
Chemie	alkoholy, organická rozpouštědla, organické a anorganické jedy
Základy společenských věd	filozofie, člověk a stát (já jako občan, má role ve společnosti). Rasismus a otázka terorismu, sekty, náboženství, zákon a my
Český jazyk – literatura	schopnost empatie, tolerance k názorům druhých schopnost vyjádřit vlastní názor, argumentovat,...
Dějepis	příčiny konfliktů, způsoby řešení a důsledky konfl., tolerance, poznání různých kultur
Cizí jazyky	porozumění jiným kulturám, tolerance, reálie různých zemí, schopnost vyjádřit se, obhájit svůj názor...

Zeměpis	národnostní specifika, respektování rovnoprávnosti kultur...
Biologie	Zdravý životní styl, biotické ekol. vlivy, odpady

Ostatní aktivity nad rámec vyučování

- ❖ Peer program pro zájemce s cílem osobního rozvoje ve spolupráci s PPP Rokycany
- ❖ TPV – Týden praktické výuky
- ❖ návštěva soudu pro vybrané ročníky G i SOŠ
- ❖ DOD – poznání naší školy (3 termíny každý rok)
- ❖ SOŠ – fiktivní firma → prevence neúspěchu v pracovním životě
- ❖ besedy a workshopy zaměřené na práci s dokumenty (filmy, seriály) a práce s nimi s cílem rozšířit povědomí a rizikové chování a jeho dopadu jedince i kolektiv/společnost
- ❖ spolupráce s PPP Rokycany
- ❖ spolupráce s P-centrum Plzeň
- ❖ ostatní besedy a aktivity (školní i mimoškolní) dle aktuálních nabídek, situací a potřeb školy
- ❖ široká nabídka kroužků a aktivit cílených na rozvoj znalostí a osobnosti žáků
- ❖ jazykové pobyty
- ❖ sportovní akce
- ❖ lyžařské, turistické a geografické kurzy
- ❖ návštěvy divadel
- ❖ soutěže a olympiády, projekty

Plán akreditovaného vzdělávání pedagogů

Všichni pedagogové ve škole jsou podporováni ve vzdělávání v oblasti primární prevence. Naše školské pracoviště také pedagogům pravidelně nabízí workshopy na různá témata, která rozvíjejí a prohlubují jejich znalosti a dovednosti.

Ostatní dokumentace

Kromě platného a aktuálního MPP je každá škola povinna mít v souvislosti a součinnosti s tímto dokumentem i další dokumenty, které společně s MPP tvoří základní a stěžejní dokumentaci pro efektivní naplnění MPP. Mezi tyto dokumenty patří: **krizový plán školy, sankční řád školy** (součástí školního řádu) a **strategii prevence školního neúspěchu**. Tyto dokumenty nejsou součástí tohoto MPP, avšak jsou vytvořené a k dispozici k nahlédnutí například na našich webových stránkách.

Seznam kontaktů na regionální úrovni pomoci na zařízení a instituce

název organizace	telefon	kontaktní osoba	mail	Adresa
Linka tísňového volání	112			
Rychlá záchranná služba	155			
Hasičský záchranný sbor	150			
Městská policie	156			
Státní policie	158			
Policie ČR, obvodní oddělení Rokycany	974 335 651	npor. Mgr. Lukáš Dubec (vedoucí)	ro.oop.rokycany@pcr.cz	Jiráskova 179, Rokycany
P-centrum	731 183 394		prevence@cppt.cz	Jiráskovo náměstí 31, Plzeň
Linka bezpečí Pedagogicko- psychologická poradna Plzeň – Rokycany	111 116 371			

b) náhradní rodinná péče c) člověk v krizi d) prevence pro školy a veřejnost	377 223 221 733 414 421 734 796 427			
Probační a mediační služba	377 869 740	Mgr. Kamila Vašíčková	kvasickova@pms.justice.cz	
Linka důvěry Ledovec	739 055 555		info@ledovec.cz	Karolíny Světlé 13, Plzeň
Linka pro rodinu a školu	116 000 – NON STOP		116000@cestazkrize.net	
Diakonie Západ	775 720 490	Mgr. Lucie Petříčková	zapad@diakoniezapad.cz	Americká 29, Plzeň